

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Р.с.№	51-554-06-2295
Дата	03.07.2025

15⁵⁶
мфс

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на земеделието и храните
3.7.2025 г.

X 0201-262/03.07.2025

Signed by: Pepa Ivanova Tsoneva

ЧРЕЗ

Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО

Г-Н ЛЮБЕН ИВАНОВ

**НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ ОТ ПГ НА „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА –
ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“**

На Ваш № 51-554-06-2295/18.06.2025 г.

Относно: Мерки за справяне с масовото изсъхване на горите в България

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИВАНОВ,**

В отговор на Вашия въпрос относно мерки за справяне с масовото изсъхване на горите в България, Ви уведомявам следното:

Съхненето на горските насаждения както в България, така и в Европа се дължи на комплексни причини. Устойчивостта и стабилността на една екосистема, като гората зависи от много фактори, съответно изисква внимателно приложени лесовъдски намеси, особено в условията на все по-чести екстремни климатични събития.

Една от основните причини за съхненето в България, освен проблема, свързан с глобалното затопляне, е че голяма част от иглолистните култури са създадени в началото на миналия век извън естествения им ареал. Въпреки, че са изпълнили до голяма степен целта си – да създадат горска обстановка, да задържат почвата и да противодействат на ерозионните процеси, не са дълговечни като естествените горски насаждения и при

климатични промени стават неустойчиви и податливи на абиотични повреди, като ветроломи, ветровали, снеголоми и снеговали, както и на биотични повреди, породени от различни насекомни вредители и патогени, които нападат отслабените насаждения, в резултат от което неминуемо се налага прилагане на санитарни и принудителни сечи, които не се планират, а се провеждат въз основа на предписания, издадени от регионалните дирекции по горите.

За устойчивото развитие и стопанисване на горските насаждения най-голямо влияние оказва навременното провеждане на планираните отгледни сечи, които в млада възраст насочват естествените процеси в желаната посока. Необходимо е да се подчертае, че тези сечи са финансово нерентабилни, тъй като реализирането на добитата от този вид сечи дървесина е на цени, които не покриват разходите за нейния добив.

Отчитайки обстоятелството, че държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите (ЗГ), респективно техните териториални поделения - държавните горски и държавните ловни стопанства, се самофинансират със средства от стопанската си дейност и не получават подпомагане от бюджета за вменените им със ЗГ публични функции – част от които е и поддържането на горите в добро здравословно състояние, логично води до ненавременно или не в желания обем на извеждане на планираните отгледни сечи, което също оказва влияние в посока влошаване на механичната устойчивост и здравословното състояние на горите.

Независимо от изложеното, във връзка с упоменатите процеси, държавните горски предприятия, чрез техните териториални поделения, ежегодно провеждат лесозащитни мероприятия, въз основа на лесопатологични прогнози, изготвени от лесозащитните станции.

Служителите в горските и ловните стопанства извършват непрекъснато мониторинг на състоянието на горските територии – държавна собственост, в териториалният им обхват на дейност, като при необходимост предприемат съответните административни действия.

През последните години държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ са провели лесозащитни мероприятия и мониторинг на предоставените им за управление горски територии – държавна собственост, включващи: авиоборба, биологична борба, наземна химична борба, механична борба и интергрирана борба, като са изразходвали за това следните средства:

Защита от болести и вредители и др. повреди	Стойност лв., без ДДС
2021 г.	117 358
2022 г.	226 335
2023 г.	280 675
2024 г.	356 050

През 2025 г. държавните горски предприятия са планирани средства от стопанската им дейност за лесозащитни мероприятия и мониторинг върху държавните горски територии в размер на 661 414 лв. без ДДС, като към 30.05.2025 г. са изразходвани 200 612 лв.

Важно е да се отбележи, че в отделни горски територии има определени ограничения за ползване на препарати за растителна защита – вододайни зони, зони от екологичната мрежа Натура 2000 и др.

Дейностите по защита на горски територии от болести, вредители и други повреди в Република България, са регламентирани със Закона за горите и Наредба №9/2019 г. за защита на горските територии от болести, вредители и други повреди. Съгласно тези нормативни документи:

1. защитата на горските територии от болести, вредители и други повреди се извършва чрез профилактични и карантинни мероприятия; провеждане на наблюдения, обследвания и сигнализация за появата, развитието и разпространението на причинителите на болести, насекоми, плевели и други вредители; оценка и мониторинг на въздействието на абиотични и биотични фактори върху състоянието на горскодървесната растителност; провеждане на растителнозащитни мероприятия и борба с вредителите (чрез биологични, химични, механични и интегрирани методи и средства).

2. собствениците на горска територия, съответно лицата, на които горска територия е предоставена за управление, организират и осъществяват целогодишно наблюдение, сигнализиране и лесопатологично обследване за болести, вредители и други повреди в горските територии. Те въвеждат данни за установените повреди или за наличието на икономически значими вредители и болести в информационната система на Изпълнителна агенция по горите (ИАГ). Публича информация за уврежданията в горите е достъпна на сайта на агенцията (https://new.iag.bg/public/lzs2_public.html).

3. при наличие на вредители, които може да нанесат значително увреждане в горите, се извършват и специално лесопатологично обследване, лабораторни анализи и контролни проверки от страна на специализираните териториални звена към ИАГ - Лесозащитни станции (ЛЗС), които дават предписание на собственика/стопанина на горската територия за извършване на съответното лесозащитно мероприятие. При установено влошено здравословно състояние на горите освен ЛЗС, контролни проверки извършват и Регионалните дирекции по горите (РДГ), като при необходимост дават предписания за извършване на санитарна или принудителна сеч.

4. Въз основа на информацията от гореописаните дейности се оценява здравословното състояние на горите и необходимостта от провеждане на защитни мероприятия в тях. Ежегодно ЛЗС представят в ИАГ прогноза за необходимите лесозащитни мероприятия, като след утвърждаването ѝ тя се публикува на сайта на ИАГ (<https://www.iag.bg/docs/lang/1/cat/6/index>), а анализ за здравословното състояние на

горите в България с проведените лесозащитни мероприятия през предходната година и необходимите дейности за защита на горите от увреждане през текущата година, се публикуват в специализираното списание „Гора“ и на сайта на ИАГ (<https://calendar.iag.bg/bg/node/254>).

5. Съгласно лесопатологичната прогноза за 2025 г. и резултатите от проведените до момента лесопатологични обследвания, съхненето в иглолистните гори обхваща почти цялата страна, в различна степен на увреждането. Върху установените съхнещи иглолистни гори през 2024 г., в размер на 129 967 дка, е предвидено провеждане на санитарна сеч върху 86 591 дка, а в широколистните гори от 19 003 дка са предвидени сечи върху 8785 дка. През настоящата година, до 24.06.2025 г. допълнително са сигнализирани съхнещи площи в размер на 201 010 дка за иглолистните и 13 496 дка за широколистните гори, като се предвижда провеждане на санитарна сеч съответно върху 86 732 дка за иглолистните и 4970 дка за широколистните гори.

В последните десет години все по-често и трайно се наблюдава цялостно съхнене на короните на иглолистните дървета, причинено от фитопатогени. Като причини за появата им учените от БАН и експертите от ЛЗС посочват продължителните засушавания и много високи температури на въздуха през летните и есенните сезони, както и липса на обилни снеговалежи през зимата. Това е довело до чувствително намаляване на водните запаси в почвата, занижена въздушна влажност и последващо физиологично отслабване на дърветата.

Наблюдаваните климатични промени оказват пряко и косвено влияние върху здравословното състояние на горите. От една страна продължителните екстремни температури причиняват физиологично отслабване на растителността, а от друга - благоприятстват развитието и разпространението на насекомни вредители и фитопатогени. Горските екосистеми са подложени на сериозен натиск, в резултат на което настъпват все по-чести увреждания от различни биотични и абиотични фактори, както и навлизането на местни и неместни инвазивни видове. Адаптацията към новите условия изисква време и е обусловена от редица фактори.

В тази връзка Изпълнителна агенция по горите:

- е дала указания за стопанисване на иглолистните култури от бял и черен бор. Освен провеждане на санитарни сечи за намаляване на сухата дървесина в гората, се извършват и други лесовъдски мероприятия, насочени към трансформиране на иглолистните култури в широколистни гори от местни дървесни видове. Терени, които не могат да се възстановят по естествен начин се залесяват в предвидените от Закона за горите срокове;
- е утвърдила указания за стопанисване на издънковите дъбови гори на територията на Държавно предприятие Югозападното държавно предприятие, Държавно предприятие Северозападно държавно предприятие и Държавно предприятие Югоизточно държавно предприятие;

- контролира прилагането на действащата нормативна уредба за залесяване, стопанисване, възобновяване и опазване на горските територии в Република България, с цел гарантиране на многофункционално и устойчиво управление на горските екосистеми.

3.7.2025 г.

X

Д-Р ГЕОРГИ ТАХОВ

МИНИСТЪР

Signed by: Georqi Shterev Tahov